

Riječ urednika

Ovaj *Zbornik* donosi priloge s 3. kongresa hrvatskih povjesničara umjetnosti, održanoga od 25. do 27. studenoga 2010. godine u Zagrebu. Od 72 izlaganja iznesena na skupu, za *Zbornik* ih je prispjelo 55. Valja naglasiti da je ovdje riječ samo o uobičajenim pojedinačnim nastupima, a da knjiga osim njih donosi i izlaganja održana u sklopu dviju panel-diskusija, kao i studentske radove priložene skupu u obliku postera.

Zbornik sigurno predstavlja prikaz stanja u struci implicate, primjerice zastupljenošću tema, vrsnoćom njihove obrade pa i udjelom za objavu pripremljenih radova u odnosu na broj održanih izlaganja, kao i eksplicite, zabilježenim raspravama o problemima struke te prijedlozima za njihovo razrješavanje. U pogledu ovoga posljednjeg osobito upućujemo na sažetak rasprave održane na panelu *Stanje povijesti umjetnosti u Hrvatskoj i problemi njezine integracije u internacionalnu povijesnoumjetničku zajednicu*, kao i na sažetak završne rasprave.

Teškoća Kongresa bila je njegova nedovoljna »vidljivost« u javnosti ili, drugim riječima, nedovoljna prisutnost u medijima. Za to nesumnjivo i organizator, tj. Organizacijski odbor, prihvaća svoj dio odgovornosti. U tome se, kao i u ostalim aspektima provedbe skupa, kongres treba mijenjati, rekli bismo mijenjati se zajedno sa svojim vremenom. Štoviše, treba se mijenjati da bi – paradoksalno – ostao jednak, da bi zadržao neko svoje mjesto i svoj smisao za povijest umjetnosti u Hrvatskoj.

No neka nam na ovome mjestu bude dopušteno istaknuti i ono što nam se čini najpozitivnijim dosezima Kongresa: dr- žimo da su vrlo vrijedne bile diskusije nakon pojedinih izla-

ganja, a potom bismo pohvalili i nastupe najmlađih kolega čija su se izlaganja odlikovala zamjetnom zrelošću.

3. kongres održan je već u doba gospodarske pa i društvene krize, te se izborom tema i na druge načine nastojao odrediti prema tom stanju. Nažalost, kriza se sve više produbljuje, a njezin proračunski aspekt pogodio je, očekivano, i ovaj *Zbornik* te je on stoga podnio određene konceptijske promjene. No kriza nije samo financijsko, već mnogo šire pitanje. Nije prazna riječ kad se kaže da kriza predstavlja ujedno i šansu, da oskudica potiče na alternativna rješenja, da se u takvim vremenima rađaju nove ideje. Stoga je logično da podsjetimo i na široko i temeljno pitanje što se postavlja još od hrvatskog osamostaljenja, bilo je spomenuto i na 3. kongresu i još uvijek je otvoreno, a to je: što je Hrvatska i što ona može biti?

U raspravama na Kongresu neke teme i problemi iskazani su kao osobito aktualni, postajući ujedno i problemima struke, poput ugroženosti prostora kao resursa, neprimjerenosti nastavnoga programa u osnovnim i srednjim školama, pritisaka na službu zaštite, teškoća u komunikaciji sa stranim sredinama oko prezentiranja naše baštine, napokon i neprimjerenosti kriterija za znanstveno napredovanje u struci. Uz očekivano i potrebno upozoravanje na probleme i nezadovoljavajuće stanje, pozivalo se na pozitivnu energiju i građenje na njezinim osnovama i u tom sklopu na više komunikacije, razmjene mišljenja, rasprava, posebno u razdobljima između dvaju kongresa.

Andrej Žmegač

Zagreb, kolovoz 2012.